

Տ. ԳԱՐԻԲԵԼ ԱՐԵՂԱ ՍԱՐԳՍՅԱՆԻ ՔԱՐՈՋԸ՝ ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ ԳՅՈՒՏ ԽԱՉԻ ՏՈՆԻՆ

(27 հոկտեմբերի 2002 թ.)

*«Այլ ինձ քաւ լիցի պարծել, քայց միայն ի խաչն
Տեսուն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որով ինձ
աշխարհի ի խաչ ելեալ է, եւ ես աշխարհի»*

*«Սակայն քա՛ւ լիցի, որ ես պարծենամ այլ բանով,
բան միայն մեր Տէր Նիսուս Քրիստոսի խաչով,
որով աշխարհը խաչված է ինձ համար, եւ էլ՝
աշխարհի համար»*

(Գաղ. Զ 14):

«Յանուն Հօր եւ Որդոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն»:

Միրելի՛ հավաքացյալ քույրեր եւ եղբայրներ ի Քրիստոս.

Խորին հուզմունքի մի պահ եմ ապրում անդրանիկ Պատարագս մաքուցելով Ամենայն
Հայոց Աղոթավայրում:

Հոգու մեծ ուրախությամբ և ցնծությամբ գոհություն և փառք եմ մաքուցում Ամենա-
բարձրյալ Աստծուն, որպեսզի Տէրը պարգևի ինձ ուղիղ վարդապետություն և անխորոք
վարք՝ ընթանալ Տիրոջ խաչի ճանապարհով:

«Շնորհ ունիմ այնմիկ՝ որ զօրացոյցն զիս ի Քրիստոս Յիսուս ի Տէր մեր, զի հաւատարիմ
համարեցաւ կարգել ի սպասաւորութիւն» (Ա Տիմ. Ա 12):

Թող Տիրոջ անկոտրում ոգին չլքի ինձ, այլ պահապան լինի իմ կյանքի ողջ ընթացքին:

Այսօր մեր Եկեղեցին տոնախմբում է Խաչին նվիրված չորս տոներից՝ Խաչի գլուխի հի-
շադակման օրը, որի պատմությունը գալիս է քրիստոնեության առաջին դարերից: Հայրնի
է, որ քրիստոնեությունը սկզբնական շրջանում գաղտնի է քարոզվել մարդկանց, մինչև որ
313 թ. Միլանի հրովարտական ողջ Հռոմեական կայսրության տարածքում թույլատրվում է
պաշտել քրիստոնեությունը: Եվ տարբեր վայրերից մարդիկ ուխտի են գալիս Երուսաղեմ:

Այստեղ է գալիս նաև կայսեր մայրը՝ Նեղինե թագուհին, հեթանոս լինելով Քրիստոսի
խաչափայտը գրնելուն և հասնում է Գողգոթա, այն վայրը, ուր խաչվել է մարդկության
փրկության համար աշխարհ առաքված Աստվածորդին: Այդ ժամանակ Գողգոթան դարձել
էր մարդկանց կողմից լքված և արհամարհված մի վայր և գործածվում էր որպես
աղբարեղի: Բարեպաշտ թագուհին իր օգնականներով մաքրում է տարածքը և Աստծո
օժանդակությամբ գրնում է Տիրոջ կենարար խաչափայտը:

«Զի ճառ խաչին կորուսելոցն յիմարութիւն է, այլ փրկելոցս մեզ զօրութիւն Աս-
տուծոյ» (Ա Կորնթ. Ա 18):

Հոմեական կայսրությունում խաչը մահաբեր գործիք էր համարվում և երբ ցանկանում էին մարդուն ամենադաժան և անարգ մահով պատժել՝ խաչ էին բարձրացնում, և միայն Քրիստոսի հարությամբ է, որ խաչը դարձավ փրկության ճանապարհի ու միջոց և հարության կենարար ավերիս, քանի որ խաչի քարոզությունը Աստծո գործություն է:

Ինչպես որ բժշկության մեջ մի խորհրդանշական սովորություն կա, որ հիվանդի սրտի վրա են դնում դեղը, և երակներով մարմնի բոլոր անդամներին առողջություն է սփռվում, այնպես էլ Քրիստոս մարդկանց կյանքի դեղը կազմեց՝ խաչը շնորհելով, որը փարավեց ամբողջ աշխարհում:

Խաչի ուղեկցությամբ և գորակցությամբ է, որ կայսրը պատերազմ էր գնում, և Տիրոջ երկնաձայն խոսքն է գոյեպնդում նրան՝ «Մովս յաղթեսցես»:

Քրիստոսի խաչը ձգվեց մինչև երկինք և «ի խորս երկրի» ու քանդելով դժոխքի դռները՝ բացեց արքայության ճանապարհը: Քրիստոս մարդկային մարմին հագնելով՝ մեզ ցույց տվեց երկնքի ճշմարիտ ճանապարհը:

Այսօրվա Ավերարանը մեզ ուսուցանում է. «Եւ ապա երեսեցի նշան Որդոյ մարդոյ յերկինս» (Մատթ. ԻԴ 30), այսինքն՝ մարդու Որդու գալուստը լինելու է խաչի նշանով: Խաչը պետք է երևա, ապա գա Քրիստոս՝ դարձելու ողջերին և մեռածներին:

Մեր ժողովուրդը դարեր ի վեր հավաքացել և հավատում է Տիրոջ խաչի կենարար գործությանը, այն ի գործու է անգամ մեռածին հարություն տալու, անշնչացածին կենդանություն պարգևելու: Ահավասիկ Տերը հավաքարիմ է Իր ուխտին. Նա կենդանություն է շնորհում մեղքի և խավարի մեջ խաբխափող մարդուն:

Խաչն է, որ մեզ ապավեն է լինում մեր կյանքի բոլոր օրերում, և մենք ցնծում ենք որպես լույսի որդիներ: Տիրոջ խաչը մեր փրկության անխախտ սյունն է. Տիրոջ խաչն է, որ մեզ շնորհում է իմաստություն՝ ճանաչելու ճշմարտությունը, Նրա կենդանարար Մարմնի և Արյան ճաշակումով նաև հաղորդ դառնալու համընդհանուր հարությանը: Մենք բոլորս ունենք մեր կյանքի անհափական խաչը կրելու հրավերը:

Խաչակնքել՝ նշանակում է հաղորդ դառնալ, հաղորդակցվել Քրիստոսի չարչարանքներին և հարությանը: Մարդ երբ երեսին խաչ է հանում, պարտավորվում է անելու և կատարելու այն ամենը, ինչ կատարեց Քրիստոս Իր երկրային կյանքում:

Քրիստոսի խաչը չորս բարեբարության խորհուրդն ունի.

1. Վերին մասը ցույց է տալիս երկնքի արքայության բացվելը.
2. Ստորին մասը՝ դժոխքի ավերումը.
3. Ձախ կողմը՝ մեղքերի թողությունը.
4. Աջ կողմը՝ շնորհների բաշխումը:

Ուրեմն, մտքենանք մեր գործերով Քրիստոսին և նմանվենք Իր իսկ կամեցած մարդուն, հավաքանք Կենդանի Վեմին, որ թեպետ մարդկանցից անարգված, բայց Աստծո առաջ ընտրյալ և պատվական է (հմմտ. Ա Պետ. Բ 4), և լինենք կենդանի Նրա միջոցով:

Թող Քրիստոսի խաչի խաղաղությունը ճառագայթի աշխարհում և լույս սփռի մարդկանց հոգիներում այժմ և հավիտյանս հավիտենից. ամեն: